

Dosarul nr. 3r-283/23
2-22142419-01-3r-27102023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: V. Dodon)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc)

DECIZIE

07 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos
Mariana Ursachi

examinând recursul depus de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială „Horus” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Agenției pentru Supravegherea Tehnică cu privire la anularea refuzului și obligarea semnării actului,

împotriva încheierii din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul declarat de Agenția pentru Supravegherea Tehnică împotriva hotărârii din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă:

La 29 septembrie 2022, SC „Horus” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției pentru Supravegherea Tehnică cu privire la anularea refuzului și obligarea semnării actului.

Prin hotărârea din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis acțiunea depusă de SC „Horus” SRL. S-a anulat actul administrativ nr. 19/1342/22 din 14 aprilie 2022 privind refuzul recepției obiectivului și s-a obligat Agenția pentru Supraveghere Tehnică să semneze procesul-verbal de recepție finală a blocului de locuințe cu parcare auto subterană (bloc B, în cadrul ansamblului rezidențial) amplasat pe terenul cu numărul cadastral 0100413224 de pe strada Matei Basarab, 1/3 în municipiul Chișinău.

La 05 ianuarie 2023, Agenția pentru Supravegherea Tehnică a contestat cu apel hotărârii din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea integrală a acesteia și pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă integral. Totodată, apelantul a indicat că motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul le va prezenta ulterior într-o cerere de apel suplimentară după ce va lua cunoștință de hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Agenția pentru Supravegherea Tehnică, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege.

La 29 septembrie 2023, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a depus recurs împotriva încheierii din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, repunerea în termen a cererii de apel, casarea încheierii contestate cu adoptarea unei noi încheieri și remiterea cauzei spre rejudecare, pentru examinarea în fond a cauzei.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, prin faptul că interesele Agenției pentru Supravegherea Tehnică au fost reprezentate de către Dan Nogai în baza procurii. Însă, în perioada 27 martie 2023 - 31 mai 2023 s-a aflat în concediul medical, astfel, din motive independente de voința lui nu au putut fi respectați termenii legali de depunere a apelului motivat.

A susținut că, la data de 14 iunie 2023 de către Guvernul RM a fost adoptată Hotărârea nr. 391/2003 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere tehnică, în vigoare din 26 iunie 2023, prin care Agenția pentru Supravegherea Tehnică a fost reorganizată în Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, autoritate administrativă în subordinea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

A afirmat că Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a aflat despre examinarea cererii de apel depusă de Agenția pentru Supravegherea Tehnică la data de 20 septembrie 2023. Astfel, deoarece hotărârea motivată din 28 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost recepționată de Agenția pentru Supravegherea Tehnică la data de 30 martie 2023, în conformitate cu art. 65 alin. (3) din Codul administrativ, data limită de repunere în termen a apelului motivat a fi 30 octombrie 2023.

Conform art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art.242 din Codul administrativ recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 20 septembrie 2023, fiind notificată recurentului Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică la 29 septembrie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d.76).

Recursul a fost depus de recurentul Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică la 29 septembrie 2023, prin intermediul Oficiului poștal electronice (f.d.78-81).

Astfel, instanța de recurs consideră că, recurentul Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma art.191 alin.(5) din Codul administrativ Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

La 30 octombrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului SC „Horus” SRL copia recursului depus de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, acordând posibilitatea depunerii referinței (f.d. 89).

Prin referința depusă la data de 13 decembrie 2023, SC „Horus” SRL a solicitat respingerea recursului ca fiind neîntemeiat și menținerea încheierii contestate.

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul depus de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și de a menține încheierea din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele motive.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, prin încheierea din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică împotriva hotărârii din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că apelanta Agenția pentru Supravegherea Tehnică, reorganizată în Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, nu a depus motivarea apelului în termenul stabilit la art.232 alin.(2) Cod administrativ.

Instanța de apel a reținut că, deși Agenția pentru Supravegherea Tehnică i-a fost notificată hotărârea motivată a primei instanțe la 30 martie 2023, ultima, însă, nu a depus motivarea apelului în termenul stipulat de articolul 232 alin.(2) din Codul administrativ.

În conformitate cu art.236 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Potrivit prevederilor art.232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța

(judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Hotărârea motivată din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată Agenției pentru Supravegherea Tehnică la 30 martie 2023, prin intermediul poștei terestre la adresa indicată de ultima în cererea de apel nemotivată și prin intermediul căreia a fost recepționată și expediată corespondența pe parcursul examinării cauzei de instanțele ierarhic inferioare (f.d. 56).

Totodată, se reține că, hotărârea motivată din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor: www.instante.justice.md.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, hotărârea motivată a instanței de fond a fost notificată recurentei/apelantei Agenției pentru Supravegherea Tehnică la 30 martie 2023.

Potrivit art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Potrivit art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art.97 alin.(1) și (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de

prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului, în baza art.232 alin.(2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă de la data de 31 martie 2023 și a expirat la data de 30 aprilie 2023. Însă, din considerentul că ultima zi de depunere a apelului motivat a fost duminică zi nelucrătoare, motivarea cererii de apel urma a fi depusă în următoarea zi lucrătoare.

În pofida acestui fapt, nici în momentul emiterii încheierii din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Agenția pentru Supravegherea Tehnică motivarea apelului nu a fost depusă. În acest sens, este justă concluzia instanței de apel cu privire la încălcarea de către Agenția pentru Supravegherea Tehnică a obligației prevăzute de art. 232 alin.(2) din Codul administrativ. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul de prezentare a motivării apelului curge din momentul notificării hotărârii integrale.

În același context, după cum a fost reiterat supra, termenul stabilit de lege pentru exercitarea obligației procesuale (depunerea apelului motivat) se calculează exclusiv din momentul notificării hotărârii integrale, iar în cazul în care participantul la proces, la caz Agenția pentru Supravegherea Tehnică, a omis acest termen, urma să invoce motivele omiterii într-o eventuală cerere de repunere în termen și expres să solicite acest fapt.

Completul de judecată apreciază critic, și ca urmare va respinge, argumentele recurentului Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică cu privire la faptul că reprezentantul Agenției pentru Supravegherea Tehnică în perioada 27 martie 2023-31 mai 2023 s-a aflat în concediul medical, or, în pofida desemnării unui reprezentant împuternicit, *participantul, la caz, Agenția pentru Supravegherea Tehnică, era în drept să întreprindă ea însuși acțiunile procedurale de a se interesa de soarta dosarului respectiv* sau de a desemna un alt reprezentant și de a depune apelul motivat în interiorul termenului legal, după caz, să solicite repunerea în termen a apelului motivat, ceea ce nu a fost realizat de către ultima.

Totodată, nu pot fi reținute argumentele recurentului cu privire la faptul că prin Hotărârea Guvernului RM nr. 391/2023 din 14 iunie 2023 Agenției pentru Supravegherea Tehnică a fost reorganizată în Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, or, de la data recepționării hotărârii motivate, și anume, 30 martie 2023, și până la data reorganizării, 14 iunie 2023, Agenției pentru Supravegherea Tehnică a dispus de un termen suficient pentru a depune cererea de apel motivată.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Urmare, cunoscând despre o hotărâre defavorabilă și despre motivele de fapt și de drept care au stat la baza emiterii acestei hotărâri, apelantul, având obligația de a depune motivarea apelului într-un termen stabilit de lege, nu a livrat nici un argument plauzibil din care cauză nu a procedat conform cadrului legal.

Reținând cele constatate, precum și obligația părților și participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale, apelantul/recurent urma să depună motivarea apelului în conformitate cu exigențele legii în termenul stabilit de lege.

Completul de judecată reține că, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others* și *McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care cert stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că, nerespectarea acestuia atrage drept consecință decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Astfel, Agenția pentru Supravegherea Tehnică, reorganizată Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică fiind interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, nu a depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile sale procedurale cu bună-credință, în vederea depunerii motivării apelului în interiorul termenului legal.

Cu referire la solicitarea din cererea de recurs a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică de repunere în termen a apelului motivat, având în vedere normele legale menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție o consideră, la etapa dată, inadmisibilă, deoarece o astfel de cerere urma a fi depusă la instanța de apel care este competentă de a o examina.

Respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și

admisibile în temeiul art.65 și art.237 din Codul administrativ, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Urmare, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.b) și alin.(2) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică.

Se menține încheierea din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială „Horus” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Agenției pentru Supravegherea Tehnică cu privire la anularea refuzului și obligarea semnării actului.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Mariana Ursachi